

MUISTIO

Projekti	Puolangan ja Ristijärven Pieni-Paljakan tuulivoimahanke
Aihe	Työneuvottelu 1
Päivämäärä	20.12.2021 klo 14.15.- 15:48
Paikka	Teams-yhteys
Kokous nro	1
Laatija	Katja Oksala
Osallistujat	<i>Kainuun ELY-keskus</i> Sirpa Lyytinen, tarkastaja <i>Kainuun liitto</i> Mari Isojärvi, suunnittelija <i>Puolangan kunta</i> Kalevi Huovinen, va. rakennustarkastaja Harri Peltola, pormestari Henri Pätsi, hallintojohtaja <i>Ristijärven kunta</i> Jari Hurskainen, rakennustarkastaja Ahti Mikkonen, tekninen päällikkö Petteri Seppänen, kunnanjohtaja <i>Kainuun museo</i> Karoliina Kikuchi, rakennustutkija (poistui klo 14.45) Jouni Väänänen Kajaani, arkeologi <i>Kainuun sote, ympäristöterveydenhuolto</i> Päivi Parikka, terveystarkastaja Päivi Nykänen, terveystarkastaja <i>Prokon Wind Energy Finland Oy</i> Hanna Tuominen, projektipäällikkö Marko Kristola, projektipäällikkö <i>Ramboll Finland Oy</i> Katja Oksala, projektipäällikkö YVA Pirjo Pellikka, projektipäällikkö kaavat, kaavoitusarkkitehti <i>Kainuun ELY-keskus</i> Laura Puoskari, tuulivoima-asiantuntija <i>Metsäkeskus</i> Tuomo Mikkonen, elinkeinopäällikkö (saapui klo 15.00) <i>Kainuun ELY-keskus</i> Jenni Väisänen, YVA-yhteyshenkilö Jouko Saastamoinen, luonnonsuojeluasiantuntija Elli Moilanen, ylitarkastaja <i>Kainuun sote, ympäristöterveydenhuolto</i> Päivi Nykänen, ympäristöterveysjohtaja <i>Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus</i>
oissa	

Päivämäärä 20.12.2021

Ramboll
Puutarhakatu 9
70300 KUOPIO

P +358 20 755 611
<https://fi.ramboll.com>

Anniina Gutzén, liikennejärjestelmäasiantuntija

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Kainuun ELY-keskuksen Sirpa Lyytinen avasi kokouksen. Puheenjohtajaksi valittiin Sirpa Lyytinen ja sovittiin, että Ramboll laatii muistion.

2 Kuntien puheenvuorot

Ristijärvi:

Petteri Seppänen kertoi, että Pieni-Paljakka on Ristijärvelle ensimmäinen iso tuulivoimakaavahanke. Kunnanvaltuusto teki asiasta 13.10.2021 § 36 yksimielisen päätöksen. Kunnan aluearkkitehti on asiassa esteellinen ja tämän vuoksi asian käsittelyssä joudutaan käyttämään eritysjärjestelyjä, joina käytetään mm. ostopalvelua sekä kunnanjohtajan työpanosta.

Puolanka:

Harri Peltola kertoi, että valtuuston päätös oli yksimielinen. Hanke on syytä saada eteenpäin. Paljakan luonnonpuisto jää riittävän kauas hankkeesta. Tuulivoimalat näkyvät Paljakan laskettelukeskukselle, mutta keskuksen omistaja on suhtautunut tähän positiivisesti.

3 Hankesuunnittelun tilanne (Prokon)

Marko Kristola kertoi siitä, että hanke lähti Puolangan puolen maanomistajan aloitteesta liikkeelle. Yleensä tuulivoimahankkeet lähtevät liikkeelle Prokonin aloitteesta. Asiassa on otettu hieman etunojaa ja viety hanketta jo etukäteen eteenpäin, vaikkei puolustusvoimien lausuntoa ole ollut. Viime viikolla saatiin puolustusvoimien myönteinen lausunto ja nyt hanketta pystytään viemään täysillä eteenpäin.

4 Kaavasunnittelun tilanne

Alustavat OAS:t on toimitettu kutsutuille kommentoitavaksi ja tarkoituksena on, että niitä täydennetään tämän neuvottelun pohjalta. Täydennyksiä on jo tehty viranomaisilta aiemmin saadun palautteen perusteella.

Hankealueen pinta-ala on 1270 ha ja se sijaitsee Puolangan ja Ristijärven kunnan alueella sekä Hyrynsalmen kunnan rajalla. Hankkeen vaihtoehdot ovat VE1 3 tuulivoimalaa Puolangan kunnan alueella, VE2 6 tuulivoimalaa Ristijärven alueelle ja VE3 9 voimalaa Puolangan ja Ristijärven kuntien alueelle.

Suunnittelualueen rajausta tulee muuttamaan ennakkoneuvottelussa saadun tiedon perusteella. Alueen pohjoispuolella on Metso-ohjelman alue ja siitä ollaan lähivuosina perustamassa suojelualueita. Suojelun perusteena on runsaslahopuustoiset vanhat metsät, vanhan metsän lajit sekä puustoiset suot.

Pyritään sijoittamaan tuulivoimalat jonkin verran kauemmaksi valtion kiinteistöstä yksityisen omistamalle kiinteistölle.

Hankkeelle on tehty melulaskenta uuden layoutin mukaisesti. Lähtömelutaso tässä mallinnuksessa on ollut 108 dB. Mallinnuksen perusteella 40 dB:n keskiäänitason vyöhyke ulottuu jonkin verran kaavojen suunnittelualueiden rajausten ulkopuolelle.

Sähkönsiirrolle kaksi vaihtoehtoa: liityntä Kajaven tai Fingridin verkkoon. Päätöstä liityntätavasta ei vielä ole tehty.

Kainuun maakuntakaavassa hankealueelle on osoitettu alueita maa- ja metsätalousvaltaiseksi

Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavassa hankealueella on osoitettu alueita maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M), osin luontomatkailun kehittämisalueeksi. Vaihemaakuntakaavassa 2030 kaavojen suunnittelualueille ei osoitettu merkintöjä. Suunnittelualueet rajautuvat maakuntakaavassa itä-laidasta poronhoitoalueen rajaan ja länsilaidasta pääsähköjohto 110 kV osoitettuun reittiin sekä moottorikelkkailureittiin. Lisäksi suunnittelualueen ulkopuolelle pohjoiseen on osoitettu kaksi Mustakummun luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää aluetta (luo).

Tuulivoimamaakuntakaavassa suunnittelualuetta ei ole osoitettu tv-alueena. Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen käynnistynyt ja sen kaavaluonnos (MH 14.12.2021 § 6) asetetaan nähtäville 22.12.2021 – 31.1.2022. Pieni-Paljakkaa ei ole osoitettu kaavaluonnoksessa tuulivoimaloiden alueeksi tv, eikä sitä ole tarpeen osoittaa tuulivoimaloiden lukumäärän johdosta.

Ristijärven puolella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa. Puolangan puolella on voimassa Kotilan alueen osayleiskaava.

Suunnittelualueilla ei voimassa olevia asemakaavoja. Lähimmät asemakaavat ovat Puolangan Kotilan alueella ja Ristijärven keskustaaajamassa. Lähimmät ranta-asemakaavat ovat Kuorenjärven, Kemilän, Emäjoen, Multiniemen ja Kangasjärven ranta-asemakaavat.

Kaavoitus:

Ristijärven kunnanhallituksen päätös 20.9.2021 § 146 ehdottaa valtuustolle osayleiskaavoituksen käynnistämistä. Valtuuston päätös 13.10.2021 § 36 käynnistää oikeusvaikuttaisen osayleiskaavan laatimisen.

Puolangan kunnanhallituksen päätös 26.10.2021 § 168 käynnistää oikeusvaikuttaisen osayleiskaavan laatimisen.

Kaava laaditaan MRL 77a §:n mukaisena oikeusvaikuttaisena kaavana siten, että rakennusluvut voidaan myöntää suoraan osayleiskaavan perusteella.

Samanaikaisesti YVA-menettelyn aikana laaditaan tuulivoima-alueen osayleiskaavat.

Ympäristövaikutusten arvioinnin selvitykset ja vaikutusten arvioinnit huomioidaan kaavaratkaisussa ja vaikutusten arvioinnissa.

YVA-menettelyn ja kaavoituksen yleisötilaisuudet samanaikaisesti, esitellään:

- YVA-ohjelma sekä kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma – mahdollisuus antaa mielipiteitä nähtävilläolokautena
- YVA-selostus sekä kaavan valmisteluaineisto (kaavaluonnos) – mahdollisuus antaa mielipiteitä nähtävilläolokautena

Kun YVA-selostuksesta on saatu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä, se huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa.

Kaavaehdotusaineisto – mahdollisuus antaa muistutuksia nähtävilläoloaikana.

Kaavojen hyväksymisestä päättävät kunnanvaltuustot.

Tausta-aineistoksi on tuotu YVA-selostuksen nykytila-asioita.

Pintavedet: Hanke sijaitsee Oulunjoen päävesistöalueella (59). Suunnittelualueella jokia, joiden ekologista tilaa ei arvioitu.

Pohjavedet: Suunnittelualueet eivät sijaitse pohjavesialueella. Suunnittelualueen lähiympäristössä sijaitsevia pohjavesialueita ovat Latvajärven kankaat, Rakennuskangas, Kylmäpuronharju, Torvenkangas ja Kettusärkät.

Maa- ja kallioperä: Alue on kumpuilevaa vaaramaastoa. Pääasiassa kalliomaata (yleensä moreenia). Kallioperä pääasiassa kvartsiittia. Pohjois-etelä suuntainen diabaasijuonne ja sen osia sekä migmatoitua tonaliittia. Suunnittelualueella ei ole arvokkaita geologisia muodostumia.

Kasvillisuus- ja luontotyytit ja luontodirektiivin IV (a) lajit: Tämä vuonna on seurattu linnuston syysmuuttoa.

Linnusto ja suojelualueet: Linnusto koostuu alustavasti pääasiallisesti tavanomaisesta lajistosta. Pesimälinnustoa selvitetään 2022. Syysmuuton seuranta tehty 2021.

Maisema ja kulttuuriympäristö: Alueella on vaaramaisemaa. Suunnittelualueella ei valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai tiedossa olevia muinaisjäännöksiä.

Porotalous: Suunnittelualue rajautuu Hallan paliskuntaan (nro 57). Maakuntakaavassa paliskunta osoitettu parhaaksi talvi- ja syyslaidunalueeksi sekä on osana kevät- ja syyskiertoa. Talvilaiduin rajautuu Puolangan ja Ristijärven kuntien rajalle.

Liikenne: Liikennöinti suunnittelualueelle alustavasti suunniteltu tapahtuvan Puolangan kautta (Paltamontien kautta Puolangantielle) tai Ristijärven kautta (Viitostieltä Puolangantielle).

Elinolot, viihtyvyys ja terveys: Suunnittelualueella ei sijaitse asuin- tai lomarakennuksia. Lähimmät asutuskeskittymät ovat Latva ja Paljakan matkailukeskuksen ympäristö 2,5-5 km luoteispuolella sekä Uva noin 3 km hankealueen eteläpuolella. Alueen virkistyskäyttöä on tunnistettu olevan luontomatkailun kehittämisaalue (maakuntakaava), Lakikummun näköalatorni ja neljä laavaa, Paljakan matkailukeskus (n. 4,5 km pohjoiseen), moottorikelkkareitti hankealueen länsiosissa, Köngäskierroksen retkeilyreitti, Puolangan maastopyöräilyreitti sekä metsästys, sienestys ja marjastus.

Selvityksiä ja mallinnuksia aiotaan tehdä seuraavasti:

- Syysmuutonseuranta tehty 2021
- Kevätmuutonseuranta: maalis-toukokuu 2022
- Pesimälinnustonselitys: touko-kesäkuu 2022
- Viitasammakkonselitys: kevät 2022
- Liito-oravaselitys: loppukevät 2022
- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselitys: kesä-elokuussa 2022
- Lepakkonselitys: kesä 2022 Havainnekuvat
- Näkymäalueanalyysi

- Muinaisjäännösinventointi
- Porotalous selvitys
- Melumallinnus
- Varjostus- ja välkemallinnus

Pirjo Pellikka esitteli tunnistetut osalliset ja pyysi tuomaan esiin, mikäli näihin on täydennettävää.

Osallistuminen ja vuorovaikutus:

- Viranomaisneuvottelu: ennen valmisteluaineistosta kuulemista ja kaavaehdotuksesta kuulemisen jälkeen.
- Lausunnot, mielipiteet ja muistutukset sekä yhteiset YVA:n yleisötilaisuudet kuulemisten yhteydessä molemmissa kunnissa.
- Viranomaisten työneuvottelut
- YVA
 - Ennakkoneuvottelu 29.11.2021
Prokon Wind Energy Finland Oy, Kainuun ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Ramboll Finland Oy, Kainuun museo, Kainuun liitto, Puolangan kunta, Ristijärven kunta, Metsähallituksen luontopalvelut, Kainuun sote ympäristöterveydenhuolto
 - Seurantaryhmä 15.12.2021
Paltamon kunta, Puolangan kunta, Ristijärven kunta, Hyrynsalmen kunta, Kainuun liitto, Kainuun museo, Kainuun pelastuslaitos, Metsähallitus Pohjanmaan-Kainuun luontopalvelut, Uvan kyläyhdistys ry, Kotilan kehittäjät ry, Puolanka-Paljakka matkailuyhdistys ry, Metsänhoitoyhdistys Kainuu ry, Metsänhoitoyhdistys Rokua-Paljakka ry, Kainuun lintutieteellinen yhdistys ry, Puolangan riistanhoitoyhdistys, Hyrynsalmen-Ristijärven riistanhoitoyhdistys, Metsästysseura Uvan metsästäjät, Ristijärven metsästysseura ry, Matkuksen metsäautotien tiekunta, Ylä-Kainuun luonto ry. Kokoontuu toisen kerran selostusvaiheessa
 - Muu tiedotus ja palautteet

Tiedottaminen:

Kaavoituksen vireilletulosta, OAS:n, valmisteluaineiston ja kaavaehdotuksen nähtävillä olosta kuulutetaan ja tiedotetaan Puolangan, Ristijärven ja Hyrynsalmen kuntien verkkosivuilla, kunnanvirastoilla, kirjastoissa, Puolanka-lehdessä, Kainuun Sanomissa sekä erillisellä tiedonannolla mahdollisille ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille.

Valmistelu- ja ehdotusaineistot asetetaan nähtäville Puolangan, Ristijärven ja Hyrynsalmen kuntien verkkosivuille, kunnan virastoille ja kirjastoihin 30 päivän ajaksi.

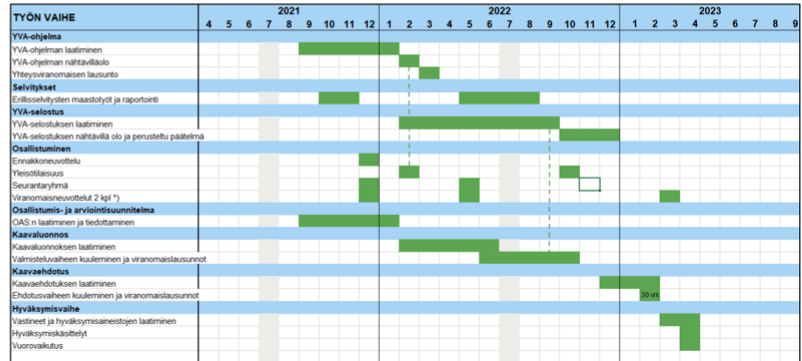
Kaavojen hyväksymisestä ilmoitetaan MRL 67 § ja MRA 94 § mukaisesti.

Osayleiskaavojen hyväksymistä koskeviin päätöksiin voi hakea muutosta valittamalla päätöksistä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen ja edelleen Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Mikäli valituksia kunnanvaltuustojen hyväksymispäätöksistä ei jätetä, kaavat saavat lainvoiman 30 vuorokauden kuluttua kunnanvaltuuston päätöksestä. Voimaantuloista kuulutetaan Puolanka-lehdessä, Kainuun Sanomissa ja kuntien verkkosivuilla.

Jatkoaikataulu

- Kaavojen OAS:t lähes valmiita
- Vireilletulo ja OAS:t nähtäville
 - Hallinnollisesta käsittelystä sopiminen
 - Kuuluttaminen
 - Yleisötilaisuudet
- YVA-ohjelma on lähes valmis
- YVA-ohjelma kuulutetaan tammikuussa 2022
- Seurantaryhmän kokoukset joulukuussa 2021 ja syksyllä 2022.

Pieni-Paljakan kaavat ja YVA-menettely
Aikataulu (päivitetty 17.12.2021)

5 Selvitysten ja vaikutusten arviointien tilanne

Kainuun liitto: Mari Isojärvi kertoi, että kaavaluonnos tulee nähtäville 22.12.2021 ja siinä ei ole mukana pieniä (alle 10 voimalaa) tuulivoimahankkeita. Oulujärven alueella on tiukempi tuulivoima-alueen kokoraja voimassa olevassa maakuntakaavassa. Tämä ei tarkoita Pieni-Paljakan osalta, etteikö kaavoittaminen olisi mahdollista. Yhteisvaikutukset tulee arvioida lähialueiden tuulivoimahankkeiden kanssa. Kannattaa katsoa myös sähkönsiirron asiat maakuntakaavaluonnoksesta.

Sirpa Lyytinen kertoi lisäksi, että OAS:ssa kannattaa mainita, että maakuntakaavan raja on 10 tuulivoimaa.

Kainuun museo: Jouni Väänänen kertoi, että arkeologinen inventointi on tarkoitus tehdä ja se on hyvä museon kannalta. Inventoinnissa alue tarkastetaan siltä osin kuin maata ja metsää muokataan. Mikäli löydetään muinaisjäännös, se yleensä saadaan rajattua siten, että alue jätetään käsittelyn ulkopuolelle. Raportti inventoinnista toimitetaan Kainuun museolle ja tulokset tallennetaan muinaisjäännösrekisteriin. Inventoinnin jälkeen museo antaa lausunnon.

SOTE kuntayhtymä: Päivi Parikka toi esiin sen, että kartoissa, joissa esitetään melua tms., olisi hyvä näkyä asutus, jotta voidaan arvioida vaikutuksia. Puolangan osalta oli maininta, että Nurmiahossa on noin 600 metrin päässä asutusta suunnittelualueen rajasta. 600 metriä on melko lyhyt etäisyys, samoin kuin mainittu 1,2 km:n etäisyys asutukseen. Näitä kannattaa katsoa tarkemmin ja tuoda asia selostuksessa esiin. Köngäskierroksen osalta tulee huomioida turvaetäisyydet (tulee ilmeisesti 150 metrin etäisyydelle). OAS:t kannattaa tarkistaa sivulta 30 viittaus kuntaan, joka on nyt väärin. Mitä MRL sanoo, kuullaanko rajanaapurit erikseen vai tuleeko kaavatöiden yhteydessä kuulla riittävän laajasti? Asukkailla olisi tärkeää mahdollisimman laaja kuuleminen.

Sirpa Lyytinen vastasi Päivi Parikalle ja kertoi, että kaava-alueen ulkopaikkakuntalaisia maanomistajia tulee lähestyä kirjeitse. Kunta voi halutessaan kuulla laajemminkin, ei vain ulkopaikkakuntalaisia. Rajanaapurit kuullaan vasta rakennuslupavaiheen yhteydessä. Kunta päättää kuulemisen laajuudesta ja se vaihtelee eri kuntien välillä.

Suomen Metsäkeskus: Tuomo Mikkonen kertoi Metsäkeskuksen tehtävistä. Alueet ovat maakuntakaa-
vassa merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi ja vaikutukset metsätalouteen kiinnostavat Met-
säkeskusta. Vaikutukset tulevat varmaankin käsitellyksi kohdassa Vaikutukset elinkeinoihin. Metsälain
tärkeistä elinympäristöistä osa löytyy tietokannasta, mutta kaikki ei löydy. Tämän vuoksi alue tulee kar-
toittaa. Metsäkeskusta kiinnostavat myös sähkönsiirtolinjat ja tiestö sekä yhteisvaikutukset. Huomiona
lisäksi soranotto, eli mistä otetaan maa-ainekset ja lisäksi kiinnostaa rakentamisen arviointi. Tehdäänkö
myös ilmastovaikutusten arviointi? Mitä metsän poistuminen vaikuttaa metsätalouteen koko hankkeen
ajalta? Entä mitä vaikuttaa metsästysmatkailuun?

Sirpa Lyytinen kertoi, että YVA:n ennakkoneuvottelussa keskusteltiin ilmastovaikutusten arvioinnista.
Laki ei edellytä varsinaista ilmastovaikutusten arviointia, mutta ELY:n näkemys on, että asiaa tulisi käsi-
tellä kuitenkin jollakin tavalla.

Ristijärvi: Petteri Seppänen kertoi, että OAS vaikuttaa kattavalle ja ei ole siihen täydennettävää. Tavoit-
teena saada hanke maaliin tavoiteaikataulussa.

Puolanka: Harri Peltola kertoi Nurmiahon olevan luoteiskulmassa ja kaikkiin kolmeen taloon on 1,6 km.
Ilmastovaikutuksia voitaneen arvioida olemassa olevaan tietoon perustuen yhdessä ja yleisellä tasolla,
ilman, että jokainen hanke laatii erillisen ilmastovaikutusten arvioinnin. Metsää poistuu voimaloiden
kohdalta. Tutkittuja tuloksia metsästyksen kannattaa hyödyntää.

Henri Pätsi kertoi, että 18.1.2022 on kunnanhallituksen kokous ja neljä päivää aiemmin tarvitaan ai-
neisto.

Ristijärven kunta: Esityslista lähtee keskiviikkona 19.1.2022, kun kunnanhallitus on 24.1.2022.

Kainuun ELY-keskus:

Sirpa Lyytinen: Hankkeen aikataulutus on ihan ok. Kannattaa yhteensovittaa kunnanhallitusten kokouk-
set suunnilleen samoille ajankohdille. Suositeltavaa olisi, että kuuleminen olisi samaan aikaan kummas-
sakin kunnassa. Suojelualueen sisältyminen kaava-alueeseen ei ole poissuljettua. Kainuun ELY:n näkö-
kulma on ollut se, että kaava-alueen laajuus noudattelisi 40 dB:n rajausta. Kannattaa tarkastaa myös
virkistysalueen ja suojelualueen osalta käyttötarkoituksen perusteella melun ohjearvot. 40 dB:n melu-
alue ulottuu myös Hyrynsalmen kunnan puolelle, jossa se aiheuttaa rakentamisrajoitetta. Hyrynsalmen
kunta on tunnistettu osalliseksi ja siellä on myös kuulemiset. Koska melu aiheuttaa rakentamisrajoit-
teita, olisi hyvä, että myös Hyrynsalmen kunta olisi tietoinen asiasta. Asia ei saa olla kohtuuton maan-
omistajille, eli on arvioitava Hyrynsalmen kunnan alueella tilannetta, onko kyseinen melualueelle jäävä
alue kyseessä olevan maanomistajan ainoa alue ja miten se vaikuttaa hänen kiinteistönsä käyttöön.
Maiseman osalta Sirpa Lyytinen muistutti, että valtioneuvosto teki päätöksen uusista maisema-alueista
(VAMA 2021). Päätös tulee voimaan 1.3.2022 ja siinä on siirtymäsäännökset. Tämä tulee huomioida
hankkeessa. Kulttuuriympäristön osalta ei ollut käytetyissä lähteissä mainittu kuntien omia kulttuuriym-
päristöohjeita eli nämä on lisättävä lähteisiin. Maisema-alueissa ei näkynyt rakennetun kulttuuriympä-
ristön kohteita kuvassa, ne kannattaa lisätä. Sähkön siirto tulisi toteuttaa pääsääntöisesti olemassa ole-
vaan johtokäytävään. Yleiskaavan sisältövaatimukset MRL 39 § sekä tuulivoimarakentamista koskevan
yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset MRL 77 b § tulee huomioida suunnittelussa. Yleiskaava: Kotilan
osayleiskaavan tarkistaminen ei tullut tekstistä esiin (kaavan tavoitteisiin), vaan oli otsikossa. Tarkistet-
tava viitaukset kuntiin, jotta ne ovat oikein. Yhteiset yleisötilaisuudet ovat hyvä lähtökohta.

Sirpa Lyytinen kertoi lisäksi, että Elli Moilanen muistutti lähteiden ja mahdollisten vedenottoaikkojen
huomioimisen luontoselvityksiä laadittaessa. Suojaetäisyydet on huomioitava suunnittelussa.

Laura Puoskari: Kun ollaan kahden kunnan alueelle laatimassa kaavaa, Pohjois-Savossa on Saaristenmäen kaava toteutettu kahden kunnan alueelle ja kuntien lautakuntakäsittelyt olivat maksimissaan viikon erolla. Hän kannustaa tällaiseen etenemiseen myös tässä. Jouheva yhteensovitettu eteneminen on myös hankkeen etu.

Marko Kristola kertoi, että metsänkasvatuksesta poistu tyypillisesti 2-3 % pinta-alasta eli tässä hankkeessa noin 40 ha.

Pirjo Pellikka kertoi, että virallisesti ei ole sovittu Kotilan alueen osayleiskaavan muutoksesta. Tätä on varmasti syytä selventää OAS:iin. Sirpa Lyytinen kysyi, miten Kotilan kaavan muutos tullaan hoitamaan? Harri Peltola vastasi, että asia tarkistetaan, eli kuinka asia hoidetaan.

6 Aikataulu ja jatkotoimenpiteet

Kuulemisen ajoittamista yhteensovitetaan yhteysviranomaisen kanssa. Lisäksi sovitaan erikseen yleisötilaisuuksien järjestämisestä Ristijärvellä ja Puolangalla.

7 Muut asiat

Ei ollut muita asioita.

MUISTIO

Projekti	Puolangan ja Ristijärven Pieni-Paljakan tuulivoimahanke
Aihe	Viranomaisneuvottelu
Päivämäärä	27.10.2022
Aika	klo 9:00-11:30
Paikka	Teams
Laatija	Karoliina Markuksela, Ramboll Finland Oy
Osallistajat	<i>Kainuun ELY-keskus</i> Jouko Saastamoinen, luonnonsuojeluasiantuntija Sirpa Lyytinen, tarkastaja Elli Moilanen, ylitarkastaja Anu Nurkkala, alueidenkäytön asiantuntija Mari Isojärvi, yhteisviranomais <i>Pohjois-Savon ELY-keskus</i> Kreetta Kalliokoski, tuulivoima-asiantuntija <i>Kainuun liitto</i> Sanna Nikola-Määttä, suunnittelija <i>Puolangan kunta</i> Kalevi Huovinen, va. rakennustarkastaja Harri Peltola, pormestari <i>Ristijärven kunta</i> Ahti Mikkonen, tekninen päällikkö, saapui kohdassa 4 Petteri Seppänen, kunnanjohtaja <i>Kainuun museo</i> Jouni Väänänen, arkeologi Samuli Paitsola, rakennustutkija, poistui kohdassa 5 <i>Metsäkeskus</i> Tuomo Mikkonen, elinkeinopäällikkö, poistui kohdassa 6 <i>Kainuun sote, ympäristöterveydenhuolto</i> Päivi Parikka, terveystarkastaja <i>Prokon Wind Energy Finland Oy</i> Marko Kristola, projektijohtaja, poistui kohdassa 5 <i>Ramboll Finland Oy</i> Susanna Hirvonen, projektipäällikkö YVA Pirjo Pellikka, projektipäällikkö kaavat, kaavoitusarkkitehti Karoliina Markuksela, projektikoordinaattori YVA
Poissa	<i>Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus</i> Minna Nikula, liikennejärjestelmäasiantuntija Soile Purola, kestävän liikkumisen vastaava <i>Pohjois-Savon ELY-keskus</i> Laura Puoskari, tuulivoima-asiantuntija <i>Puolangan kunta</i> Henri Pätsi, hallintojohtaja <i>Ristijärven kunta</i> Jari Hurskainen, rakennustarkastaja <i>Kainuun sote, ympäristöterveydenhuolto</i> Päivi Nykänen, ympäristöterveysjohtaja

Ramboll
Puutarhakatu 9
70300 KUOPIO

P +358 20 755 611
<https://fi.ramboll.com>

Prokon Wind Energy Finland Oy
Hanna Tuominen, projektijohtaja

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Sirpa Lyytinen avasi kokouksen klo 9:02. Puheenjohtajaksi valittiin Sirpa Lyytinen ja sovittiin, että konsultti laatii muistion. Käytiin läpi osallistujalista.

2 Kuntien puheenvuorot

Puolangan kunta

Puolangan kunnan puheenvuoron piti Harri Peltola. Puolangan kunnan alueelle on suunniteltu 3 voimalaa ja hankkeen lähelle sijoittuu tärkeitä ja huomioitavia kohteita kuten tutkimusmetsä ja Paljakan matkailukeskus. Nämä kohteet on huomioitu hyvin. Paikallisilla asukkailla on kahtiajakoisia mielipiteitä osan kannattaen ja osa vastustaen tuulivoimahanketta. Tällä suunnitelmalla on mahdollista sijoittaa tuulivoimaloita alueelle, kunhan huomioidaan maisema- ja meluvaikutuksia voimaloiden sijoittelussa.

Ristijärven kunta

Ristijärven kunnan puheenvuoron piti Petteri Seppänen. Keskustelua on jatkettava, jolloin ymmärrys hankkeesta lisääntyy. Ristijärven kunnan alueelle on suunniteltu 6 voimalaa. Samanlaiset ajatukset ja kannat mitä Puolangan kunnalla.

3 Hankesuunnittelun tilanne

Pirjo Pellikka välitti hankekehittäjän puolesta tiedon hankesuunnittelun tilanteesta. Hankkeen sähkönsiirto on varmistunut ja näyttäisi, että Kajaven verkkoon liittyminen olisi todennäköistä. Hankekehittäjä on käynyt viikolla 42 hankealueella tarkastamassa voimalapaikkoja eikä käynnillä ilmennyt mitään erityistä. Tavattu yksi maanomistaja Ristijärven puolelta ja toisen kanssa keskusteltu puhelimitse. Molemmat odottavat, että hanke lähtisi kunnolla käyntiin. Puolustusvoimilta on saatu myönteinen lausunto hankkeelle. Tuulimittaukset on suunniteltu alkavan vuodenvaiheessa 2023–2024. Rakennuslupia tullaan hakemaan kaavan tultua hyväksytyksi Ristijärven ja Puolangan kunnissa.

4 Kaavasunnittelun tilanne

Pirjo Pellikka esitteli lyhyesti hankkeen taustoitusta, kuten teknisiä tietoja, suunnittelualuetta sekä YVA-menettelyssä huomioitavia vaihtoehtoja. Lisäksi Pellikka esitteli suunnittelualueen nykytilaa. Puolangan ja Ristijärven kunnat ovat tehneet kaavoituksen käynnistämispäätökset lokakuussa 2021. Tuulivoima-maakuntakaavassa suunnittelualuetta ei ole osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi (tv-alue).

Vuoden 2022 alussa osayleiskaavat on kuulutettu vireille ja Puolangan ja Ristijärven kuntien osallistumis- ja arviointisuunnitelmat on asetettu nähtävillä molemmissa kunnissa sekä Hyrynsalmella. Palautetta saatiin jonkin verran. Lausuntoja saatiin OAS:aan Metsähallitukselta ja Törmänmäen kyläyhdistys ry:ltä sekä mielipiteitä saatiin Puolangan OAS:aan 8 kpl ja Ristijärven OAS:aan 11 kpl. Yhteenvedona mielipiteistä voidaan todeta joitain nostoja, kuten etäisyys asuin- ja lomarakennuksiin liian lyhyt, kuntien tiedottaminen huonoa, liian kireä aikataulu sekä yhteisvaikutukset. Kielteisiä vaikutuksia tunnistettiin useita kuten luontomatkailuun, maisemaan, kiinteistöjen arvoon ja vesistöille. Toivottiin, että kunnat laatisivat pitkän tähtäimen strategian tuulivoimaloiden sijoittamisesta alueellaan.

Yhteenvedona lausunnoista voidaan todeta, että Metsähallituksella ei ole tiedossa Pieni-Paljakan vastuupetolintujen reviierejä, mutta YVA-menettelyn arviointiin olisi syytä sisällyttää petolintutarkkailuja. Tuulivoima-alueella olisi syytä tukeutua olemassa olevaan tieverkkoon. Törmänmäen kyläyhdistyksen huoli oli alueen useat tuulivoimahankkeet. Lisäksi he kritisoivat etäyhteydellä pidettäviä tilaisuuksia.

Keskustelu aiheesta:

- Petteri Seppänen kommentoi, että keskustelua täytyy jatkaa kaikkien toimijoiden välillä. Palta-mosta on kokemuksia erityisesti matkailuyritysten vastustuksesta, jossa parempaan lopputulokseen on päästy keskustelun ja tiedon lisäämisen kautta.
- Sirpa Lyytinen kommentoi, että erilaiset vuorovaikutusmenetelmät voivat avata konfliktitilanteita.

Pirjo Pellikka esitteli alustavat kaavaluonnokset Puolangan ja Ristijärven alueille. Kaavaluonnoksissa on huomioitu luontoselvityksissä ja arkeologisesta inventoinnista saadut tulokset. Uusia tielinjauksia on tarve rakentaa erityisesti Puolangan kunnan puolella. Erillistä sähköasemaa ei olla perustamassa Puolangan kunnan puolelle, vaan molemmilla alueilla tukeudutaan Ristijärven puolelle sijoitettavaan sähköasemaan. Pellikka esitteli kaavaluonnoksessa käytetyt aluevarausmerkinnät sekä tuulivoimarakentamista, luontoarvoja ja kulttuuriperintöä koskevat kaavamerkinnät ja -määräykset. Tuulivoimaloiden alueen yksittäisen voimaloiden kokonaiskorkeudeksi esitetään enintään 300 metriä maanpinnasta, mikä vastaa mallinnuksissa, havainnekuviissa ja arvioinneissa käytettyä korkeutta. Sähköasema esitettiin ohjeellisena sähköaseman paikkana. Lisäksi Pellikka esitteli yleisiä määräyksiä osayleiskaavaa koskien.

Keskustelu aiheesta:

- Sirpa Lyytinen kysyi kokonaiskorkeudesta, kun tämän hetken suunnittelutilanteessa varaudutaan enintään 300 metriä korkeisiin tuulivoimaloihin, niin millaisia voimaloita pystytetään tällä hetkellä. Marko Kristola vastasi, että tällä hetkellä rakennettavien voimaloiden napakorkeus on noin 170–180 m, joten nykyinen tilanne on vielä suunnittelutilanteen alapuolella. Suunnittelutilanteen arvioidaan vastaavan rakennusaikana saatavia ja rakennettavia voimaloita. On useita esimerkkejä tilanteista, joissa esimerkiksi kaavaa on lähdetty viemään eteenpäin suurimmalla saatavilla olleella tuulivoimalan kokonaiskorkeudella ja rakennusvaiheen alkaessa on huomattu, ettei suunniteltuja voimaloita ole enää saatavilla.
- Mari Isojärvi kysyi, voiko tehon lisäyksen myötä mahdollisesti meluvaikutukset lisääntyä. Marko Kristola vastasi, että sähkötehoa saadaan lisättyä kahdella tavalla: roottorin kierrosluvun lisäämisellä, jolloin aerodynaaminen melu kasvaa eikä se ole suositeltava vaihtoehto ja roottorin halkaisijan kasvattamisella. Kun roottorin halkaisija kasvaa on nostettava napakorkeutta. Melun osalta voimaloiden kehitys on mennyt hiljaisempaan suuntaan, eikä tehon kasvaminen suoraan korreloi äänen kasvua.
- Susanna Hirvonen kommentoi, että kun on tarkasteltu ympäröiviä hankkeita, niin pääosin hankkeissa on 300 metriä kokonaiskorkeus ja yhdessä hankkeessa jopa 350 metriä.
- Kalevi Huovinen kysyi, onko päivitettyä ulkoilureitistökarttaa toimitettu Rambollille. Sirpa Lyytinen kommentoi, että vaikka reitit eivät sijoitu kaava-alueella, niin hankkeen vaikutukset voivat ulottua hankealueen ulkopuolelle. Tiedot kannattaa toimittaa konsultille. Pirjo Pellikka vastasi, että Rambollille on toimitettu maastopyöräilyreititietoja, jotka rajautuivat hankealueen ulkopuolelle, mutta nämä on huomioitu vaikutusten arvioinnissa. Kalevi Huovinen vastasi, että hankealuetta lähimmät reitit taisivat olla pyöräilyreittejä sekä osa Köngäskierroksen vaellusreitistä. Sirpa Lyytinen totesi, että kunta toimittaa konsultille nämä tiedot.

5 YVA-menettelyn selvitysten tilanne

Susanna Hirvonen esitteli YVA-menettelyssä tehtyjen selvitysten tilannetta ja alustavia mallinnustuloksia. Melun ja välkkeen osalta on asiantuntija todennut, että ei ole tarvetta laatia hankkeiden yhteismallinnuksia muiden hankkeiden ja Pieni-Paljakan välisestä etäisyydestä johtuen. Maisemavaikutusten arvioinnissa ja havainnekuvissa on huomioitu useampia lähialueen hankkeita.

Hirvonen esitteli asukaskyselyn tuloksia. Tuloksissa ei ole eritelty, mitkä vastaukset ovat Ristijärven ja mitkä Puolangan kunnan alueelta. Asukaskyselyyn saatiin 169 vastausta ja vastausprosentti oli noin 26 %. Vastauksista yhteensä noin 42 % totesivat hankkeen kokonaisuudessa erittäin tai jokseenkin kielteisesti, noin 40 % kokivat hankkeen erittäin tai jokseenkin myönteiseksi ja noin 18 % kokivat hankkeen neutraaliksi.

Melumallinnuksen mukaan mallinnettu melu ei ylitä melun ohjearvoa yhdenkään asuin- tai lomarakennuksen osalta. Myös sisätiloihin arvioidut pienitaajuisen melun tason alittavat sisätiloihin annetun toimenpiderajan. Varjostusmallinnuksen mukaan vaihtoehdossa 1 varjostusvaikutus ylittää 8 h/a käytettäväksi suositellun Saksassa ja Ruotsissa käytössä olevan raja-arvon kahdessa asuin- tai lomarakennuksessa.

Hirvonen esitteli maisemavaikutusten arviointia varten tehtyjen näkymäalueanalyysin ja havainnekuvien tuloksia. Merkittävimmät maisemavaikutukset lähialueelle (alle 6 km) kohdistuvat avoimille alueille järvien ranta- ja vesistömaisemiin ja retkeilyreitteihin paikoitellen jopa erittäin kielteisiksi. Hirvonen esitteli myös muutamia otteita havainnekuvia. Havainnekuvista on myös yksi kuva laadittu pimeänä kuvana. Arkeologisessa inventoinnissa inventoitiin kaksi kohdetta hankealueelta, jotka eivät sijoitu voimalapaikkojen läheisyyteen. Voimalapaikkojen läheisyydessä ei havaittu uhanalaisia, rauhoitettuja tai muuten huomionarvioisia kasvilajeja tai luontotyyppejä. Sähkönsiirtoreitiltä ei myöskään havaittu huomionarvioista kasvillisuutta tai luontotyyppejä. Linnustoselvitysten perusteella alue ei ole minkään lajin merkittävää muuttoreittiä tai muuttoon liittyvää levähdysaluetta. Alue ei ole linnustollisesti arvokasta aluetta. Alueelta löytyi useampia teeren ja muutama teeren soidinpaikkoja. Hankealueelle sijoittuu sinisuohaukan reviiri. Hankealueella ei tehty liito-oravasta eikä viitasammakoista havaintoja, lepakkohavaintoja tehtiin muutamia.

Keskustelu aiheesta:

- Samuli Paitsola esitti huomiona hankealueen läheltä löytyvät tärkeät kohteet, kuten Latvian kylämaiseman Puolangan puolella. Kulttuuriympäristöohjelmassa Latvian kyläalueella on useita inventoituja perinnemaisemia ja rakennuksia. Ristijärven puolelta hankealueen eteläpuolella on Päällysmäen ja Humalajärven alueet inventoitu, mutta ei arvotettu kulttuuriympäristöohjelmassa sekä lisäksi Uvan maisema-alue.

Hankekehittäjän edustajaa pyydettiin poistumaan kokouksen tässä vaiheessa.

6 Viranomaisten puheenvuorot

Kainuun museo:

- Jouni Väänänen kommentoi hankealueen arkeologista inventointia, jossa todetaan, että hankkeen toteuttamisella ei olisi vaikutuksia muinaisjäännöksiin tai kulttuuriperintökohteisiin. Inventoinnissa kartoitettiin kaksi uutta muuta kulttuuriperintökohdetta Kempaala ja Vehkala. Kohteet merkitään muinaisjäännösrekisteriin muina kulttuuriperintökohteina. Raportti tarkastetaan ja lähetetään Museovirastoon. Väänänen pyysi, että kun inventointiraportti valmistuu, toimitettaisiin se myös Kainuun museolle pikimmiten, jotta inventoidut kohteet saataisiin lisättyä rekisteriin.

Metsäkeskus:

- Tuomo Mikkonen kommentoi, että on huomioitu metsälain näkökannalta tärkeät elinympäristöt. Maankäyttömuutosilmoitus tulee tehdä kaikesta rakentamisesta kuten tiestön rakentamisesta ja alueista, jotka sijoittuvat suunniteltujen voimaloiden alueelle ja näin siirtyy toiseen maankäyttömuotoon ja poistuvat metsätalouden käytöstä. On hyvä asia, että suunnittelussa maakaapelit on sijoitettu tiestön yhteyteen. On kannatettavaa huomioida, että tuulivoimaloiden alle jäävä alue, mutta myös tiestön ja siirtoyhteyden alle jäävä pinta-alaa, joka aiheuttaa metsäkatoa. Yksittäinen hanke voi olla vaikutukseltaan pieni, mutta yhteisvaikutukset voivat olla merkittäviä. On syytä arvioida yhteisvaikutuksia metsäkatoon ja ilmastoon. Ei ole arvioitu maa-ainesten ottoa alueelta. Jos voimajohtohanke etenee lunastuslain kautta, niin sijaiskärsijänä ovat voimajohdon alle jäävät kiinteistöjen omistajat. Metsästysseurat tulee huomioida lausuntoja pyydettyäessä. Hankkeella on huomattavia maisemavaikutuksia.
 - Pirjo Pellikka vastasi, että hankkeelle on perustettu seurantaryhmä. Metsästysseuroille lähetetään lausuntopyyntö kaavan kuulemisten yhteydessä. Karoliina Markuksela kommentoi, että seurantaryhmään on kutsuttu kaksi riistanhoitoyhdistystä, yksi Puolangalta ja yksi Ristijärveltä, sekä kaksi metsästysseuraa Ristijärven puolelta. Kartoitetaan Puolangan riistanhoitoyhdistykseltä Puolangan puolella olevia metsästysseuroja.
 - Kalevi Huovinen kommentoi, että Puolangan puolella on todennäköisesti toiminnassa olevia paikallisia metsästysseuroja, joita voi tiedustella kunnan tai riistanhoitoyhdistyksen kautta.

Kainuun SOTE:

- Päivi Parikka kommentoi, että kaavamääräys on hyvä, jossa esitetään melua koskevat asetukset ja varmistetaan ennen rakennuslupien myöntämistä, ettei ohje- ja raja-arvoja ylitetä. Melusta olisi ollut tarpeellista laatia melumallinnus yhteysvaikutuksista, jolla voidaan todeta ja osoittaa havainnollistaen yhteysvaikutukset sekä todeta ettei niitä ole. Mallinnukset ovat kuitenkin mallinnuksia, ja mikäli asutusta jää lähelle mallinnuksen meluvyöhykkeen rajaa, voi vaikutuksia kuitenkin syntyä. Jos tulee muutoksia, niin meluselvitys tulee päivittää. Toivotaan, että kaavaluonnoksen selostuksessa ja YVA-selostuksessa tuodaan selkeämmin esille em. aihe.
- . Käyttö- ja talousvesikaivoihin sekä vedenottamoon kohdistuvat vaikutukset tulee huomioida niin YVA-selostuksessa kuin myös kaavaluonnoksessa. Vedenottoa ja käyttövedenottoa ei saa vaarantaa. Mikäli tulee muutoksia tehtyihin mallinnuksiin, on ne ajantasaistettava, mikäli tietoihin, kuten korkeuteen, tulee muutoksia.
 - Maa-ainestenottoaikat tulee tuoda esille jatkosuunnittelussa. OAS:n lausuntopyyntö on voinut jäädä vastaamatta useamman yhtäaikaisen lausuntopyyntönsä takia. Sirpa Lyytinen kommentoi, että melun yhteisvaikutusten osalta tulisi esittää kartalla muiden hankkeiden sijoittuminen, jolloin päästäisiin vertailemaan, kuinka kauas hankkeet sijoittuvat melun ja välikkeen osalta.
 - Päivi Parikka täydensi, että asukkaiden kuuleminen on erittäin tärkeää. Kaavassa on maanomistajakirjeet lähetetty suunnittelualueelle ja 1 km suunnittelualueen ulkopuolelle ja pohti, olisiko tätä etäisyyttä tarve pidentää.
 - Sirpa Lyytinen vastasi, että lähtökohtana on, että viralliset kuulutukset ovat ensisijainen virallinen keino tiedottaa kaavasta. Tämänhetkessä tiedotuksessa on ylitetty lain vaatima taso lähettämällä maanomistajakirjeet jo kaavojen vireilletulon ja OAS:ien nähtävillä asettamisen yhteydessä sekä paikkakuntalaisille ja ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille. Virallisesti maanomistajakirjeet on lähetettävä vasta kaavaehdotusvaiheessa ja ainoastaan ulkopaikkakuntalaisille. Toisaalta hankkeen hyväksyttävyyttä auttaa, jos kuuleminen on lain edellyttämää laajempaa. Henkilökohtaista tiedottamista voisi olla syytä laajentaa.

- Pirjo Pellikka kommentoi lähialueen muita hankkeita, että YVA-ohjelmassa samoin kuin OAS:issa on esitetty taulukko ja kartta lähialueen hankkeista ja etäisyyksistä. Yhteisvaikutukset kokonaisuudessa arvioidaan.
- Sirpa Lyytinen täydensi, että melun yhteisvaikutusten osalta on syytä esittää kartta lähialueen hankkeiden melun ja välikkeen vaikutusten sijoittuminen Pieni-Paljakan hankkeeseen nähden.
- Harri Peltola kommentoi, että tiedotuksen laajentaminen lisäisi tiedottamisesta aiheutuvaan työmäärää kohtuuttomana. Pitäydytään lain vaatimassa tasossa harkintaa käyttäen.

Kainuun liitto:

- Sanna Nikola-Määttä kommentoi, että maakuntakaavassa esitetään seudullisesti merkittävät alueet, jotka koskevat vähintään 10 voimalan alueita, jonka takia alue ei ole esitetty maakuntakaavassa. Voimassa olevassa tuulivoimamaakunnassa on esitetty suunnittelumääräys koskien tuulivoimaloiden rakentamista maakunnan alueella, joka tulee huomioida myös Pieni-Paljakan hankkeessa. Yhteisvaikutukset sekä vaikutukset elinkeinoihin, kuten Paljakan matkailukeskukseen sekä retkeilyreitteihin, tulee huomioida.

Maakuntakaavan esitetty kaavamääräys koskien tuulivoimaloiden rakentamista:

" Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tuulivoimalat tulee sijoittaa luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, vedenhankinnan kannalta tärkeiden pohjavesialueiden, harjijensuojeluohjelman alueiden, maakuntakaavan virkistysalueiden sekä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen ulkopuolelle.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon ko. tuulivoimahankkeen sekä eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen ja kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu asutukselle merkittäviä melu- tai välkevaikutuksia.

Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän, lentoliikenteen, liikenneväylien sekä arkeologisen kulttuuriperinnön ja luonnonsuojelulla suojeltujen kohteiden edellyttämät rajoitteet tuulivoimarakentamiselle ja pyytää lausunnot asianomaisilta viranomaisilta."

Kainuun ELY-keskus:

- Anu Nurkkala kommentoi, että kulttuuriympäristöt on huomioitu hankkeessa hyvin. Pohdittiin, onko havainnekuvia tai näkymäalueanalyysiä laadittu huomioiden arvokkaat kulttuuriympäristön kohteet. Latvan kylämaisema on huomioitu havainnekuvien laatimisessa. Kaavatyön edetessä tähän tulee kiinnittää huomiota.
- Elli Moilanen kommentoi Uvan vedenottamo, joka kuuluu kaavaan ja joka tulee noin 400 metrin päähän lähimmästä tuulivoimalasta. Tulee kertoa kaavassa vaikutukset vedenottamoon ja arvioida, onko alueella maankaivuutöitä, jotka sijoittuvat pohjavedenpinnan alapuolelle. Rakennusluvassa tulee huomioida käyttövesikaivot. Metsälakikohteista osa on lähteitä, joita suojaa myös vesilaki, ja niiden luonnontilaa ei saa vaarantaa. Kaavaan kannattaa avata, että osa on vesilain suojaamia kohteita. Yksi Ristijärven lähde, joka on merkitty luo-3-alueeksi, sijoittuu ihan tien viereen ja erityisesti sen kohdalla on riskejä, että rakennusvaiheessa kohdistuu vaikutuksia. Kotilan alueella on EW-kohteita, jotka ovat ilmeisimmin lähdealueita. Jos ovat vesitalouskäytössä,

olisi nämä syyt huomioida kaavassa tai mikäli eivät, niin merkintä vesilaki- tai metsälakikohteenä. Mikäli maa-ainestenottoalueita, niin tulee miettiä, onko tarve nyt jo osoittaa alue kaavaan. Kaavassa on syytä kirjata, että lähteiden ja vedenottamoiden lähelle ei maa-ainestenottoalueita saa sijoittaa.

- Sirpa Lyytinen kommentoi, että ET-merkintää on syytä tarkentaa, kuten minkä tyyppisestä yhdyskuntateknisen huollon alueesta on kyse.
- Jouko Saastamoinen kommentoi, että on tehty paljon luontoselvityksiä eikä varsinaiselle hankealueelle sijoitu luonnonsuojelualueita. Metsähallitus otti esille maakotkamallinnuksen esille, jossa todettiin maakotkan mahdollisia elinympäristöjä alueelle ja kysyi, onko asiaa tarkasteltu miten. YVA-selostuksen valmistuttua perustellussa päätelmässä sekä kaavojen valmisteluaineistosta kuulemisten lausunnoissa tarkastellaan perusteellisesti arvioidut vaikutukset. Kyseessä on laajat koskemattomat vaaramaisemat ja Paljakan luonnon puisto erityisesti alueen elinkeinoharjoittajien, maiseman ja yhteisvaikutusten osalta. Alue sijoittuu Kainuun lehtokeskuksen vaarajaksolle, jolla on merkittäviä luonnonsuojeluarvoja.
- Sirpa Lyytinen kommentoi, että mielipiteissä oli esitetty kuntien tuulivoimastrategian laatiminen. Kunnat ovat varmasti tietoisia, että Kajaanissa ja Hyrynsalmessa on käynnissä tällaisten strategioiden laatiminen ja tällainen toiminta on hyödyllistä. Puolangan alueella on monta tuulivoimahanketta käynnissä, onko kunnilla tahtotila tällaisen strategian laadintaa ja onko tätä harkittu?
 - Harri Peltola vastasi, että on harkittu ja käyty keskustelua asiasta. Asiassa on tultu siihen tulokseen, myös Hyrynsalmen kokemusten perusteella, että kunta määrittää ja ohjaa kaavoitusta YVA-menettelyistä ja kaavoituksesta saadun tiedon pohjalta tuulivoimaloiden sijoittelua. Strategisella tasolla yleispiirteisessä kartoituksen laadinnassa tehtäisiin todennäköisesti turhaa työtä. Päädyttiin, ettei tällaista kartoitusta tehdä. Useampi hanke valmistuu ja sen kynnyksellä on hyvä pohtia, mitkä hankkeet toteutetaan hankkeiden selvitysten perusteella huomioiden Utajärven ja Vaalan alueille rakennettavat hankkeet. Valtuustossa voi karsiutua vielä hankkeita. Huolellinen hankkeiden arviointi voi johtaa myös tilanteeseen, ettei hanke toteudu kokonaisuutena vaan esitettyä pienempänä.

Lyytinen jatkoi, että Varsavaaran osalta käydyn keskustelun jatkona, onko suunnittelutarvealue syytä osoittaa kaavassa, koska se on voimassa lain mukaan vain 10 vuotta. Muodostuuko tällöin tilanne, jossa kaavaa on tarpeen muuttaa. Jos voimalan sijainti muuttuu enemmän kuin 100 metriä, tulee hakea uutta Puolustusvoiman lausuntoa. Ovatko tuulivoimaloiden rakentamisen tv-alueet sellaisia, että sallivat tämän liikkumavaran mutta eivät tätä enempää?

- Pirjo Pellikka vastasi, että tuulivoimaloiden sijaintia voidaan tarkentaa tv-1 alueiden sisällä muun muassa rakentamiskaikan pohjatutkimuksista saatavan tiedon perusteella. Puolustusvoimien kannasta ollaan tietoisia ja mahdollisista Puolustusvoimien lausuntojen päivitystarpeista, mikäli turbiinien paikat muuttuvat yli 100 metriä. Käytännössä esitetyt tv-1 alueet ovat sen verran laajoja, että tuulivoimaloiden siirto on mahdollista enemmän kuin 100 metriä. Lähtökohtana on, että tv-1 alueelle mahtuu sijoittamaan esimerkiksi voimaloiden kokoonpano- ja nostoalueet. Hankekehittäjän tahtotila on myös, että kaavaluonnoksessa esitetään laajempia alueita ja kehitetään alueita saatujen lausuntojen pohjalta. Puolustusvoimat osallisena lausuu kaavan kuulemisten yhteydessä.
- Sirpa Lyytinen kommentoi, että kunnan rakennusviranomaisen tulee olla tästä tietoinen ja vaatia uutta lausuntoa, mikäli voimala siirtyy enemmän kuin 100 metriä.

Lyytinen jatko, että voidaan edetä sähköasema ohjeellisena, mutta ehdotusvaiheessa olisi hyvä esittää sähköaseman sijoittuminen EN-aluevarauksena ja tarvittava rakennusoikeus. Lyytinen myös muistutti, että liitekartassa tulee esittää päällekkäin kaavarajaus ja 40 dB melualuearajaus.

Lähtökohtaisesti kaava-alueen rajan tulee olla suurin piirtein 40 dB melualueraja, ettei se rajoita loma- ja asuinrakennusten rakentamista kaava-alueiden ulkopuolella. Melumallinnuksessa on huomattava, että melualue yli 40 dB sijoittuu myös Hyrynsalmen puolelle, joten tämä tulee myös huomioida. Todettiin, ettei ole tarkoituksenmukaista edellyttää Hyrynsalmen puolelta kaavoittamista. Tulee selvittää kiinteistöolosuhteet myös Hyrynsalmen puolelta alueelta, jonne 40 dB alue ulottuu. Puolangan puolella hankealueen pohjoispuolta käytetään virkistykseen. Tulee selvittää, minkälainen käyttöaste ja merkitys virkistuksen kannalta pohjoiselle alueelle sijoittuvien reittien merkitys. Rakennettu virkistyskäyttöä palvelevia reittejä tai muita rakennelmia, niin meluohjeet tulisi noudattaa.

- Pirjo Pellikka kommentoi, että asia tulee selvittää. Alkujaan mietittiin, tuleeko Hyrynsalmi sisällyttää kaavoitukseen, mutta koska rakentamista ei sijoitu Hyrynsalmen puolelle, päätettiin se jättää pois. Lähtökohtana on, että 40 dB tulisi sijoittumaan kaavojen suunnittelualueiden sisäpuolelle. Puolangan puolella aluetta ei voida laajentaa suojelualueen puolelle, jonka takia aluerajaus on porrastettu ja poikkeaa yleisestä linjauksesta.
- Sirpa Lyytinen kommentoi, että tulee pohtia, onko vaikutus kohtuuton maanomistajalle myös Hyrynsalmen puolella ja paljonko kiinteistöstä jää melualueen alapuolelle.

Sirpa Lyytinen kommentoi, että vaihtoehdon 2 melumallinnuksessa tulee arvioida vaikutus muiden kuin Ristijärven kunnan alueelle, kuten Puolangan kuntaan. Mikäli Puolangan puolen alue toteutetaan, on syytä pohjia, tuleeko esittää meluvaikutukset myös vain Puolangan kunnan alueelta.

- Susanna Hirvonen kommentoi, että myös vaihtoehto 2 on mallinnettu. Puolangan kunnan alueelta hankekehittäjä on todennut, että mikäli vain Puolangan puoli toteutuisi, ei se olisi taloudellisesti järkevää, jonka takia tarkastellaan vain 9 voimalan ja 6 voimalan kokonaisuuksia myös melumallinnuksissa.
 - Sirpa Lyytinen kommentoi, että mikäli kaavat menevät valtuustojen käsiteltäväksi eri aikoina on mahdollista skenaario, että Puolangan valtuusto hyväksyisi ja Ristijärven valtuusto hylkäisi kaavan, jäisi kaava-alue toisen kunnan puolella siitä huolimatta voimaan.
- Jouko Saastamoinen kommentoi, että Metsähallituksen palvelualueet tulisi olla mukana ja hallinnoivat mustakummun aluetta, joka ei ole vielä perustettu luonnonsuojelualue. Mustakummun alueella on retkeilytoimintaa palvelevaa rakennetta. Luontomatkailua ja maiseman tarkkailua varten rakennettua. Riistakeskuksella on myös viranomaisen rooli ja ovat olleet joissain hankkeissa mukana.
 - Sirpa Lyytinen kommentoi, että vastaisuudessa on syytä kutsua mukaan Metsähallituksen palvelualueet. Sitten kun luonnos on nähtävillä ja ehdotusta valmistellaan, on hyvä pitää neuvottelu. Kotilan alueen osayleiskaavan lähdekaivot tulee selvittää, ovatko vielä lähteinä vai eivät ja kohteet tulee huomioida kaavassa.
 - Mari Isojärvi kommentoi, että 11 tuulivoimahankkeen YVA-menettelyä meneillä, joten on syytä tarkastella, että hankkeet limittyvät aikataulullisesti.

Ristijärven kunta:

- Petteri Seppänen kommentoi, että vedenottoa voidaan merkintä kaavakarttaan ja merkintätappaa voidaan pohtia. Pohjavedensuojelusuunnitelman laatiminen on kunnassa käynnissä.
- Ahti Mikkosella ei lisättävää.

Puolangan kunta:

- Harri Peltola kommentoi, että on olennaista säilyttää Latvian kylämaisema avoimena ja viljeltynä, mikä on suurempi haaste kuin sen maisemaan kohdistuvat vaikutukset. Käynnissä olevista tuuli-voimahankkeista Pieni-Paljakan hanke on ainoa, jolla on maisemavaikutuksia luonnonpuistoon nähden. Maa-aineisten osalta kaavassa ei osoiteta alueita kaavassa eikä nähdä todennäköisenä, että maa-ainesten ottoalueet sijoittuisivat kaava-alueelle.

7 Jatkoaikataulu ja jatkotoimenpiteet

Seurantaryhmän kokouksen ajankohdaksi on sovittu 3.11.2022. YVA-selostus ja kaavaluonnokset on arvioitu tulevan nähtäville marras-joulukuussa. Yhteinen yleisötilaisuus on alustavasti suunniteltu sijoittuvan nähtävilläolajalle. Kaavaehdotus on tarkoitus valmistella keväällä 2023, jolloin kaavan hyväksymisen sijoittuisi syksyille 2023. Ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista ja viimeistelyä on hyvä saada viranomaisten näkökulmia, jotta ne ehditään huomioida.

Keskustelu aiheesta:

- Sirpa Lyytinen kommentoi, että on nähty hyvänä tapana pitää työneuvottelu tai viranomaisneuvottelua myös ehdotusvaiheessa. Neuvottelun tarkkuustaso määräytyy aineiston valmiusasteesta.
- Mari Isojärvi kommentoi, että aikataulu limittyy hieman Varsavaaran tuuli-voimahankkeen kanssa. Lausuntopaine koskee myös muita viranomaistahoja, joten toivotaan että hankkeet limittyisivät niin, ettei lausuntopaine olisi kohtuuttoman suuri.
- Päivi Parikka kommentoi, että joulukuu on huono lausuntokuukausi lomien takia.

8 Muut asiat

Susanna Hirvonen kysyi viranomaisilta ja kunnilta, miten haluavat menetellä yleisötilaisuuden osalta ja pidetäänkö yksi vai useampi tilaisuus.

Keskustelu aiheesta:

- Kalevi Huovinen kannatti paikan päällä pidettävää tilaisuutta ja yhtä tilaisuutta Paljakan alueella.
- Harri Peltola kannatti edellistä kommenttia.
- Päivi Parikka kehotti mahdollistamaan tilaisuuteen osallistuminen etäyhteydellä.
- Sirpa Lyytinen kannatti etäyhteyden mahdollista edes tilaisuuden seuraamista varten. Konsultti, hankevastaava ja kunnat kartoittavat ajankohtaa. Yhteensopivuudesta tulee keskustella myös Mari Isojärven kanssa.
- Susanna Hirvonen täydensi, että tilaisuus olisi YVA-menettelyn ja kaavoituksen yhteinen tilaisuus.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:30.

MUISTIO

Projekti **Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavat (Puolanka ja Ristijärvi)**

Aihe **Työneuvottelu 2**

Päivämäärä **27.2.2024**

Aika **9–11:12**

Paikka **Teams -yhteydellä**

Kokous nro **2**

Koollekutsuja **Pirjo Pellikka, Ramboll**

Osallistujat **Puolangan kunta**

Piia Heikkilä, hallintojohtaja

Kalevi Huovinen, rakennustarkastaja

Harri Peltola, pormestari

Ristijärven kunta

Ahti Mikkonen, tekninen päällikkö

Mika Hakkarainen, kaavoittaja

Petteri Seppänen, kunnanjohtaja

Päivämäärä 27.2.2024

Kainuun ELY-keskus

Sirpa Lyytinen, alueidenkäyttöasiantuntija

Emma Keränen, ympäristöasiantuntija

Elli Moilanen, ympäristöasiantuntija -

Anu Nurkkala, alueidenkäytön asiantuntija

Timo Regina, päällikkö ympäristön kehittäminen

Jouko Saastamoinen, luonnonsuojeluasiantuntija

Ramboll

Kiviharjunlenkki 1 A

90220 OULU

P +358 20 755 611

<https://fi.ramboll.com>

Kainuun liitto

Teppo Törmä, maankäyttöasiantuntija

Kainuun museo

Sanna Alavaikko, rakennustutkija

Jouni Väänänen, arkeologi

Kainuun ympäristöterveyspalvelut

Päivi Parikka, terveystarkastaja

Oulunkaaren ympäristöterveyspalvelut

Anita Valkonen, ympäristöterveydenhuolto

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, liikenne

Minna Nikula, liikennejärjestelmäasiantuntija

Prokon Wind Energy Finland Oy

Marko Kristola, projektipäällikkö

Ramboll Finland Oy

Susanna Hirvonen, YVA-projektipäällikkö

Helena Muukkonen, kaavasunnittelija

Pirjo Pellikka, kaavaprojektipäällikkö

Poissa

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Prokon Wind Energy Finland Oy

Jakob Kjellman, majohtaja

1 Avaus ja järjestäytyminen

Sirpa Lyytinen (Kainuun ELY-keskus) toimi puheenjohtajana. Pidettiin lyhyt esittäytymiskierros. Konsultti laati muistion.

2 Kuntien puheenvuorot

Puolanka, Harri Peltola

Puolangan puolelta kiinnostaa, miten edetään, kun voimaloiden määrä vähenee kaavassa. Negatiiviset vaikutukset voivat olla suurempia kuin saatu hyöty. Kuulolla kokouksessa.

Ristijärvi, Petteri Seppänen

Kuulolla kokouksessa. Mielenkiinnolla odotetaan kaavan edistymistä. Tiedostetaan saatu palaute, kunnassa kuitenkin positiivinen suhtautuminen hankkeeseen.

3 Hankesuunnittelun tilanne (Prokon Wind Energy Finland Oy)

Kaava on ollut pysähdyksissä, mikä on tyypillistä tuulivoimakaa voille. Tuulimittaukset käynnistyvät tulevan kevään aikana. Kajaven ja Fingridin kanssa on keskusteltu sähkönsiirrosta, mutta sopimuksia ei tehdä ennen rakennuslupia. Kaavan valmistelu on kestänyt ja panostetaan ehdotusvaiheen huolelliseen laamiseen.

Lyytinen:

Mikä on mahdollinen sähköverkon toteutusaikataulu ja toimija:

- Kajaven verkkoliityntä on todennäköisempi, jotta ei tarvitse rakentaa uutta johtoa.

4 Kaavasunnittelun tilanne

Pirjo Pellikka esitti kaavasunnittelutilanteen powerpoint esityksen.

valmisteluaineistosta kuulemisesta saatu palaute ja vastineet

- Lyytinen: riittämättömät tutkimukset mielipiteissä, onko viranomaisten tarvetta ottaa kantaa?
 - Liittyi luontoselvityksiin ja niiden toteutustapaan mm. jokihelmisimpukoiden osalta mielipiteissä ja petolintujen osalta lausunnoissa oli epävarmuutta. Pellikka tarkistaa saadusta palautteesta.
- Kristola: Purkaminen sovitaan maanvuokrasopimuksissa.
 - Lyytinen: Onko väärin ymmärretty MRL pykälän sisältö, vastineen sisältö on epäselvä.

- Liikenne, Kristola alueen eri tuulivoimahankkeiden erikoiskuljetusreitit kulkevat Ristijärven kautta, noin 10 km tiestö Ristijärvestä luoteeseen on tutkittu ja käytetty erikoiskuljetuksiin.
 - Nikula: Vain Uvantie oli arvioitu YVA-selostuksessa, Ristijärven reitti on otettava tarkasteluun. Kaikissa alueen hankkeissa on tuotu esille tarve liikenteelliselle saavutettavuusselvitykselle jo kaavavaiheessa, mikä suositellaan tehtäväksi myös Pieni-Paljakkaan. Maantieverkkoa tulisi käydä selvityksessä läpi, jotta voidaan varautua tarvittaviin suunnitelmiin. Kaarlo Peteriltä voi myös kysyä lisää liikenteen saavutettavuudesta.
 - Lisätietoa energiahankkeen liikenteellisestä saavutettavuusselvityksestä löytyy ELY-keskuksen sivuilta osoitteesta https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/50101210/Energiahankkeen_liikenteellinen_saavutettavuusselvitys_v2_2023-06-10.pdf/9cd87f22-c705-b8b5-69d3-6f2d01d4c2fb?t=1698043389083

hankesuunnitelman muutokset

Hankesuunnitelmaa on muutettu siten, että Puolangalle sijoittuisi 2 tuulivoimalaa ja Ristijärvelle 7. Tuulivoimaloiden sijoittelussa on huomioitu luontoarvoja kuten metsäkanalintujen soidinpaikkoja ja valkolehdokkiesiintymiä sekä etäisyyttä Mustakummun alueen tutkimusmetsään, UKK:n retkeilyreittiin ja näkötorniin sekä muuhun virkistystoimintoihin siten, että melu- ja välkevaikutuksia on voitu lieventää: melu ei ylity enää UKK-reitillä, ja välkevaikutukset jäävät kaikkien asuin- ja loma-asuntojen kohdalla alle 8 h/a. Suunnittelualueen tiestöä on myös muutettu: sitä on vähemmän ja Uvan vedenottamon läheisyyteen sijoittuvaa tieyhteyttä ei tarvita, joten vaikutuksia ei vedenottamoon muodostu.

selvitysten ja vaikutusten arviointien tilanne

- Täydentävät selvitykset tehdään kesällä 2024
 - jokihelmisimpukka,
 - petolinnusto,
 - kasvillisuus muuttuvien voimalapaikkojen osalta,
 - ekologisten yhteyksien säilyvyys ja viheralueverkostojen jatkuvuus täydennetään arviointiin
- Vaikutustenarviointi on ehdotusvaiheen osalta vielä käynnissä. Keskeneräisten arviointien osalta esiteltiin kaavaluonnoksen (YVA VE1) vaikutuksia, ja valmistuneiden (mm. melu, välke, pintavedet, luonnonvarat) osalta kaavaehdotuksen arviointeja.
 - Maisemavaikutuksissa on arvioitu sekä 300 m että 270 m kokonaiskorkeuksia.
 - Pintavesivaikutustenarviointia täydennetään jokihelmisimpukkaselvityksen jälkeen.
- Lyytinen: Mustakummun näkötorni havainnekuva: mikä on etäisyys lähimpään voimalaan?
 - Kaavaehdotuksen layoutilla lähin voimala on noin 550-560 m etäisyydellä.

alustavat kaavaehdotukset

Kaavaratkaisuissa on huomioitu valmisteluaineiston kuulemisesta saatuja lausuntoja täydentämällä kaavamääräyksiä sekä päivittämällä lentoestelupaa koskevaa määräystä Ilmailulain muutoksen johdosta.

Viranomaisten kommentit

Minna Nikula, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, liikenne

Ei lisättävää. Liikenteen saavutettavuusselvitys tehtäväksi kaavavaiheessa

Anita Valkonen, Oulunkaaren ympäristöterveyspalvelut

Voimaloiden vähentyminen rauhoitti Puolangan kaavaa. Yhteisvaikutusten arviointi tärkeää.

- Lyytinen: Ristijärvellä on tullut vireille Isolehdon hanke. Hyvä seurata hankkeen etenemistä ja arvioida yhteisvaikutuksia.
 - Hirvonen: Hanke on tiedossa..

Päivi Parikka, Kainuun ympäristöterveyspalvelut

Tässä vaiheessa ei kommentoitavaa. Purkamislupa olisi hyvä lisä kaavamääräyksiin.

- Lyytinen: Purkamislupa haetaan lähtökohtaisesti ilmoituksella, kun ei olla asemakaavoitetulla alueella, jos yleiskaava-alueella niin määrätään. Vaihtoehdot ovat ilmoitusmenettely tai purkamislupa, jotka ovat kuntien harkittavissa. Jos rakennusvalvonta katsoo, ettei ilmoitusmenettely ole riittävä, niin silloin tulisi purkulupa kyseeseen. Purkaminen on suuri toimenpide, joten purkamisluvan edellyttäminen nähdään hyvänä. Purkuluvassa voi kunta antaa ehtoja, joita ei ilmoitusluvassa voida. Miten kunnissa rakennusvalvonnat näkevät tilanne? Uudessa rakentamislailla sama säädös on mukana.
 - Huovinen: Ilmoitusmenettely on riittävä. Kaavamääräys ei ole välttämätön, sillä purkaminen on määritetty maanvuokrasopimuksissa.
 - Nurkkala: Nykyisessä lainsäädännössä ei asiaa ei ole täysin käsitelty. Jätelain tarpeet tulee myös huomioida menettelyssä. Luvan hakemisen yhteydessä tulisi jätelainsäädäntö huomioiduksi. Purettavan tuulivoimalan jätemäärä on merkittävä, joten ilmoitusmenettely voi johtaa eroavaisuuksiin eri kuntien välillä. Kaavamääräys purkamisluvasta ei jättäisi epäselvyyksiä.
 - Parikka: Purkamisesta ja jätteiden kuljettamisesta aiheutuu lähes samanlaisia vaikutuksia kuin rakentamisvaiheessa asutukselle, joten tulisi huomioida ympäristö- ja terveysvaikutukset asutukselle.
 - Kristola: Voiko purkamislupa jäädä saamatta? Onko luvalla valitusoikeutta ja kuinka pitkä se on?
 - Lyytinen: on valitusoikeus, yhtä suppea kuin rakennusluvalla
 - Nurkkala: Rakennusvalvonta voi vaatia purkulupaa, jos aiheutuu vaaraa terveydelle tai turvallisuudelle, vaikka kohde olisi luokiteltu suojeltavaksi. Ei laskisi sen varaan, ettei purkulupaa myönnettäisi.

Jouni Väänänen, Sanna Alavaikko, Kainuun museo

Ei täydennettävää. Kempaala on huomioitu asianmukaisesti.

Teppo Törmä, Kainuun liitto

Pieni-Paljakka sijoittuu maakuntakaavan tv-alueiden ulkopuolelle ja jää alle seudullisesti merkittävän 10 tuulivoimalan rajan, joten asia on kuntien kaavoituksella käsiteltävissä.

Maakuntakaava 2035 on hyväksytty 12.12.2023, kaavasta on valitettu, eikä se ole lainvoimainen.

Maakuntakaavahallitus on käsitellyt kaavan täytäntöönpanoa helmikuun alussa ja on päättänyt sen tulevan voimaan ennen lainvoimaisuutta valituksesta huolimatta. Seurataan tilannetta.

Petteri Seppänen, Ristijärven kunta

Ristijärveltä on tulossa aloite maakuntakaavan tv-alueiden laajentamiseksi. Pieni-Paljakkaan moottorikelkkareitti on siirrettävissä myllyjen tieltä maanomistajan kanssa neuvottelemalla. Kuntaliitto on ottanut kantaa kriittisen infran esittämisestä julkisessa datassa mm. vedenottamot.

- Lyytinen: Elyssä on keskusteltu kriittisen datan esittämisestä.

- Regina: Valtakunnallinen linjaus kriittisen datan esittämisestä julkisuudessa pitäisi tulla tämän kevään aikana. Ely-keskuksessa data on osittain jo salassapidettävää kuten patojen vahingon vaara-alueet. Data on saatavissa kaavoitukseen salassapitosopimuksilla.

Kalevi Huovinen, Puolangan kunta

Kunta ei piirrä vedenottamoja kaavoihin nykyisessä maailmantilanteessa. Puolangassa ei ole moottorikelkkailureittejä vaan ne ovat uria. Näkötorni on purettavissa ja siirrettävissä. Purkulupaa ei tarvitse käsitellä niin perusteellisesti, sillä asia hoidetaan sen aikaisen lainsäädännön mukaisesti, kun purkaminen tulee ajankohtaiseksi.

Elli Moilanen, Jouko Saastamoinen, Sirpa Lyytinen; Kainuun ELY-keskus

Tiestön siirto vedenottamosta kauemmas nähdään hyvänä. Yhdyskuntatekninen alue on hyvä merkitä kaavaan, mutta vedenottamon merkintä poistettava.

- Lyytinen: Vaikutukset tulee silti huomioida vedenottamon osalta, vaikka sitä ei esitetä kaavassa.

Isolehto, Lumivaara ja Hietavaara on huomioitava yhteisvaikutusten arvioinnissa.

Maisemavaikutukset ovat erityisen merkittäviä hankkeen sijoituessa vaara-alueelle. Silmämääräisesti ei suuria muutoksia luonnosvaiheeseen tulisi kaavaehdotuksessa maisemavaikutusten kannalta.

Vaararinteillä korkealla sijaitseva Pieni-Paljakka on kaikkein hankalin hanke maisemakysymysten kannalta. Hakkuilla ei nähdä olevan pitkällä aikavälillä vaikutuksia metsän uudistumisen vuoksi.

Kainuun maakuntakaavassa on esitetty maakunnalliset ekologiset yhteydet. Vaarakokonaisuus on merkittävin ekologinen yhteys, sekä sinne sijoittuu , lehtometsiä ja Mustakumpu on varattu suojelualueeksi. Kainuun vaarajakso on keskeisin ekologinen yhteys. Hankkeen maakunnallisten ja paikallisten ekologisten yhteyksien arviointi on oleellinen osa.

Sosiaalinen hyväksyttävyys on erittäin tärkeä ottaa hankkeissa huomioon. Luontomatkailu on alueella merkittävää toimintaa. Tuulivoimalat eivät saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa alueen nykyisiin toimijoihin. Kaavaehdotusta varten ohjelmoidut selvitykset ovat asiallisia. Perustellussa päätelmässä on selvitystarpeet tuotu esille.

Ohjeellinen sähköasema, onko aitaustarve syytä esittää kaavamääräyksessä?

- Kristola: Sähköasemat aidataan aina.

Valtioneuvosta ei ole asettanut välikkeen raja-arvoja, mutta siihen tulossa ohjeistus lähiaikoina.

Kotilan yleiskaava päällekkäisyys: Onko keskusteltu metsähallituksen kanssa kaava-alueen muutoksesta?

- Kristola: Hankealue on yksityisellä maaomistuksella. Metsähallituksen maaomistus sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle, joten keskustelua ei ole käyty.

5 Aikataulu ja jatkotoimenpiteet

Täydentävät selvitykset kesällä 2024

Kaavaehdotus alkusyksystä-syksyllä

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelun ajankohta:

Työpalaveri voidaan pitää, jos selvityksistä nousee esille tarpeita syksyllä. MRL:n mukainen viranomaisneuvottelu pidetään ehdotuksesta saadun palautteen jälkeen tarvittaessa. Tarkka ajankohta jätetään vielä auki.

6 Muut asiat

7 Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 11.12

Muistio

Projekti **Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaava (Ristijärvi)**

Projekti nro

Aihe

Päivämäärä

Paikka

Koollekutsuja

Laatija

Osallistujat

Pieni-Paljakan viranomaisneuvottelu

14.4.2025 13.00–15.30

Teams

Mika Hakkarainen

Satu Kellokumpu

Ristijärven kunta

Mika Hakkarainen, kaavoittaja

Jenni Kuronen, ympäristötarkastaja

Petteri Seppänen, vs. kunnanjohtaja

Kainuun ELY-keskus

Sirpa Lyytinen, alueidenkäytön asiantuntija

Elli Moilanen, ympäristöasiantuntija

Anu Nurkkala, alueidenkäytön asiantuntija

Mika Pylvänäinen, ympäristöasiantuntija

Outi Hyvönen, luonnonsuojeluasiantuntija

Mari Isojärvi, ympäristöasiantuntija

Kainuun museo

Sanna Alavaikko, rakennustutkija, Poistui klo 14.00

Jouni Väänänen, arkeologi

Kainuun ympäristöterveyspalvelut

Päivi Parikka, terveystarkastaja

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Emma Salo

Puolangan kunta

Piia Heikkinen, hallintojohtaja, Poistui klo 14.00

Ramboll

Pirjo Pellikka

Linda Uusihakala, poistui klo 14.00

Susanna Hirvonen

Satu Kellokumpu

Prokon

Marko Kristola, Poistui klo 14.21

Poissa

Ristijärven kunta

Ahti Mikkonen, tekninen päällikkö

Kainuun ELY-keskus

Timo Regina, päällikkö ympäristön kehittäminen

Jouko Saastamoinen, luonnonsuojeluasiantuntija

Kainuun liitto,

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Teppo Törmä, maankäytönasiantuntija

Kainuun ympäristöterveyspalvelut

Päivi Nykänen, ympäristöterveysjohtaja

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Karri Hakala

Puolangan kunta

Päivämäärä 14.04.2025

Ramboll

Sepänkatu 20

90100 OULU

P +358 20 755 611

<https://www.ramboll.com/fi-fi/>

Kalevi Huovinen, rakennustarkastaja
Harri Peltola, pormestari

Ramboll
Helena Muukkonen

Asialista	1	Tilaisuuden avaus ja järjestäytyminen
	2	Ristijärven kunnan puheenvuoro
	3	Hankesuunnittelutilanne (Prokon Wind Energy Oy)
	4	Kaavasunnittelun tilanne (Ramboll)
	5	Viranomaispuheenvuorot
	6	Jatkotoimenpiteet ja aikataulu
	7	Muut asiat
	8	Tilaisuuden päättäminen

1 Tilaisuuden avaus ja järjestäytyminen

Tilaisuus avattiin klo 13.00. Sirpa Lyytinen Kainuun ELY-keskukselta valittiin puheenjohtajaksi. Paikallaolijat esittäytyivät. Rambollilta Satu Kellokumpu sovittiin muistionlaatijaksi.

2 Ristijärven kunnan puheenvuoro

Kunnan puheenvuorossa kerrottiin, että tavoitteena on, että kaava käsiteltäisiin toukokuussa, ennen valtuuston vaihtumista.

3 Hankesuunnittelutilanne (Prokon Wind Energy Oy)

Hankevastaava Prokon esitteli hankesuunnittelun tilanteen ja lähtökohdat. Tuulimittaukset ovat kesken alueella. Kaava-alue muuttunut ensimmäisestä versiosta saadun palautteen perusteella. Hanke vireillä vuodesta 2020/21 maanomistajan yhteydenoton perusteella. Maanvuokrasopimukset on saatu sovittua kattavasti koko alueelta, vain muutama kiinteistö puuttuu. Sähkönsiirron osalta keskusteltu liittymisestä Kajaven 110 kV johtoon.

4 Kaavasunnittelun tilanne (Ramboll)

Kaavan projektipäällikkö Pirjo Pellikka esitteli kaavasunnittelun tilannetta.

Muutokset hankkeessa

- Puolangan kolmesta voimalasta yksi on siirtynyt Ristijärven puolelle kaavaehdotuksessa. Kaavaehdotuksessa siten yhteensä 7 voimalaa Ristijärven puolella
- Suunnittelualueen raja-alue on muuttunut pienemmäksi koillis- ja länsiosassa.

- Tiestö muuttunut voimalapaikkojen muutosten seurauksena. Tiestö kauempana nyt Uva:n vedenottamosta, joka tuli myös palautteissa esille.

Kaavan palaute ja muistutukset

- Kaavasta saatiin yhteensä 13 lausuntoa ja 8 muistutusta.
- Muistutuksissa erityisesti nousi esille vaikutukset maisemaan, meluun ja välkkeeseen. Lisäksi huolena nousi erityisesti vaikutukset luonnonpuistoon, luontoarvoille ja luontovirkistysalueille. Myös etäisyydestä asuin- ja lomarakennuksiin oltiin huolissaan ja erityisesti Latvankylän vaikutukset nousivat esille.
- Palautteissa nousivat erityisesti vaikutukset maisemaan, luontoon, ekologiseen verkostoon, riistaeläimistöön sekä pintavesiin ja jokihelmisimpukkaan.

Luontovaikutukset (Linda Uusihakala):

- Metsäkanalintujen häiriövaikutuksista saatiin palautetta lausunnoissa. Melutaso erityisesti ylittyy yhdellä metson soidinalueella, mikä aiheuttaa häiriövaikutuksen. Etäisyydet yhteen soidinpaikkaan lähimmillään 165 metriä (voimala T2), muut soidinpaikat (2) yli 600 metrin päässä.
- Kaavaluonnoksen jälkeen voimalapaikkoja siirretty etäämmälle metson ja teeren soidinpaikoista. Soidinpaikat ovat olleet korkeintaan 3 kukon soidinpaikkoja.
- Petolinnut selvitettiin vuonna 2024 erillisellä selvityksellä. Kaava-alue sijoittuu maakotkalle soveltuvalle alueelle, mutta petolintuseurannan tai muiden, myöskään aiempien vuosien, luontoselvitysten aikana ei havaittu maakotkaa. 15 km säteellä suunnittelualueesta ei sijoitu tunnettuja maakotkan pesiä.
- Ekologisten verkostojen arvioinnissa on hyödynnetty Kainuun liiton (2023) selvitystä ekologisista verkostoista. Ekologisten verkostojen arviointia täydennetään vielä karttatarkastelulla.
- Vaikutukset Paljakan luonnonpuistoon: Välillisiä vaikutuksia tai häiriövaikutuksia ei arvioida muodostuvan Paljakan luonnonpuistoon riittävän etäisyyden vuoksi.

Pintavedet (Susanna Hirvonen)

- Rakentaminen sijoittuu pääosin ojittamattomalle kivennäismaalle. Lausunnoissa nostettiin esiin eroosioriski, johon jatkotoimilla (ojituskaltevuudet, suodatinkankaat, toimet vähävetiseen aikaan jne.) voidaan vaikuttaa.
- Matkuksenpuron alueella yleisessä kaavamääräyksessä on nyt huomioitu 30 metrin suojavyöhyke.
- Humalajokeen tai Humalajärveen ei arvioitu muodostuvan vaikutuksia (etäisyys 1,5 km).
- Pienvedet huomioitiin täydentävän kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen yhteydessä 2024, tarvittavat pienvesiselvitykset tehdään tarkemmissa suunnitteluvaiheissa.
- Pintavesien tilaa on arvioitu Worst case -periaatteella, jolloin ei nähdä tarpeellisenä selvittää luokittelemattomien virtavesien ekologista tilaa tarkemmin.

Hankevastaava poistui kokouksesta ennen viranomaispuheenvuoroja klo 14.21.

5 Viranomaispuheenvuorot

Puolangan kunta, Piia Heikkinen

- Puolangan kunnan osalta kaava etenee käsittelyyn toukokuussa.

Kainuun museo, Sanna Alavaikko ja Jouni Väänänen

- Sanna Alavaikko: Kainuun museo on huolissaan maisemavaikutuksista, ei ole löydetty vaihtoehtoa vaikutusten pienentämiseen. Madaltaminen ei ole tuonut toivottua tulosta maisemavaikutuksiin.
- Jouni Väänänen: Helmikuussa lausunnossa pyydetty muutoksia, muutokset otettu vastaan ja hyväksytty. Arkeologinen inventointi on tehty hyvin. Alueella ei ole havaittu uutta arkeologista poikkeamaa. Katsoo layoutin vielä lausuntovaiheessa. (Sirpa Lyytinen huomautti, ettei lausuntokierrosta enää tule, mikäli kaava menee suoraan hyväksymiskäsittelyyn). Selvitykset ovat näiltä osin riittävät ja mennään näillä lausumisilla. Alue ei ole vaara-alueen myötä potentiaalinen alue arkeologisille löydöksille.

Kainuun ympäristöpalvelut, Päivi Parikka

- Yhteisvaikutukset korostuvat hankkeessa. Alueelle tulossa useita hankkeita. Vaikutuksia arvioidaan tarkemmin muiden, perästä tulevien hankkeiden arvioinnissa.
- Jos Puolangan puolen voimat eivät toteudu, niin miten ylittyvään melualueeseen reagoidaan?
 - Pirjo Pellikka Rambollilta vastasi: Asiaa selvitetty kaavaselostukseen, kiinteistönäkökulmasta 40 dB:n ylittävän alueen ulkopuolelle jää paljon tilaa haja-asutukseen. Alueella, jonne 40 dB:n melualue yltää Puolangan puolella, ei ole olemassa olevaa tieverkostoa.
- Ovatko maanomistajat tietoisia melualueen ylittymisestä heidän maillaan?
 - Pirjo Pellikka vastasi, että kaavoittajan puolesta ei ole keskusteltu erikseen maanomistajien kanssa. Puolangan puoleiset kiinteistöt kuuluvat vireillä olevan kaavan suunnittelualueeseen, jonka puoleisten kiinteistöjen sopimustilanne tarkistetaan hankevastaavalta. Kaava-aineistot ovat kuitenkin julkisia ja olleet nähtävillä kuulemisten yhteydessä.
 - Kainuun ympäristöpalvelujen näkökulmasta alueen vaikutus melujen myötä on maanomistajalle suuri Puolangan puolella, joten maanomistajia naapurikunnassa tulisi kuulla. Vaihtoehtoisesti voimalapaikkoja olisi siirrettävä kauemmaksi kuntarajasta.
- Kainuun ympäristöpalvelut pitää hyvänä, ettei vedenottamoon ei aiheudu vaikutuksia tiestön muutoksen seurauksena.
- Purkamislupa olisi hyvä miettiä kaavaan. Vastine voimassa olevan lainsäädännön noudattamisesta purkamisajankohtana on kunnossa. Lisäksi haitallisten vaikutusten lieventämisiä on tärkeä toteuttaa.
- Viestintäverkkojen toimivuus on myös varmistettava alueella. Viestintäverkkojen toimivuutta tulee selvittää ennen ja jälkeen rakentamisen, mikä vaikuttaa turvallisuusriskin pienentämiseen.
- Kainuun ympäristöpalveluista kysyttiin, sijoittuuko alueelle mustaliuskeita?
 - Susanna Hirvonen Rambollilta vastasi, ettei suunnittelualueelle sijoitu happamia sulfaattimaita tai mustaliuskeita

Pohjois-Pohjanmaan ELY, Emma Salo

- Ei noussut kommentoitavaa, mitä kaavaehdotuksessa tulisi tässä vaiheessa huomioida. jatkosuunnittelussa huomioitava asiat käytiin läpi.

Kainuun ELY

- Elli Moilanen: Vedenottamon puolesta hyvä, että tiesuunnitelma siirrettiin kauemmaksi. Kaavamääräykset myös vedenottamon ja pienvesien osalta hyviä. Lausunnossa vedenottamossa esille tulleet asiat on huomioitu kaavassa.
- Mika Pylvänäinen: Ei pienvesiin kommentoitavaa. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tarvitaan vesilain luvan tarpeen arviointi. Jos luonnontilaisuus vaarantuu, tarvitaan vesilain lupa puroille. Noroille tarvitaan vastaavasti poikkeamislupa.

- Anu Nurkkala: Maisema- ja kulttuuriympäristövaikutukset merkittäviä. Purkamislupa-asia, mikä nousi lausunnossa, on nyt kuittaantunut uuden rakentamislain myötä. Rakennus- ja purkujäteselvitykset tulevat nyt uuden lain kautta.
- Mari Isojärvi: Miten ekologiset yhteydet käsitellään kaavassa?
 - o Pirjo Pellikka vastasi: Ajatuksena, että karttatarkastelu toteutetaan, mikä selkeyttäisi arviointia. Tarkastelu tulee selostukseen tai liitteeksi.
 - o ELY:stä kysyttiin, tuleeko asiakirja lausuttavaksi? Pirjo Pellikka vastasi: Erillinen lausunto voidaan tarvittaessa pyytää, mutta kaavaehdotus on ollut jo nähtävillä. Susanna Hirvonen täydensi, että ekologinen verkosto on huomioitu nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa siten, miten palautteessa pyydettiin se huomioimaan. Maakuntaliiton aineistoa ekologisista yhteyksistä on hyödynnetty arvioinnissa. Lisänä visuaaliseksi tueksi haluttiin karttatarkastelu, joka tullaan täydentämään aineistoon.
- Mari Isojärvi: Sähkönsiirtoreitin varrella esiintyy mustaliusketta, missä vaiheessa päätetään, kumpi vaihtoehto toteutetaan?
 - o Susanna Hirvonen täydensi, että mustaliusketta on vaihtoehdon SVE2 alueella ja hankkeessa priorisoidaan SVE1 vaihtoehtoa. Sähkönsiirron reittiä ei ratkaista kaavassa.
- Mari Isojärvi tarkensi vielä, että yhteisvaikutuksien riittävä huomioiminen riippuu myös hyväksymiskäsittelyn aikataulusta.
- Sirpa Lyytinen: Miten YVA:ssa tutkittiin sähkönsiirron vaihtoehdot, ovatko kaavassa olleet vaihtoehdot olleet myös YVA:ssa?
 - o Susanna Hirvonen vastasi: Molemmat vaihtoehdot YVA:ssa arvioitu, SVE1 on hanketoimijan puolesta ensisijainen. Kaavassa ei päätetä kumpi sähkönsiirtoreitti tullaan toteuttamaan.
- Outi Hyvönen: Voimalan T7 alapuolella on noro. Onko tielinjoilla vaikutusta noroon? T5 pohjoispuolella on luo-2-alue, jonka lähellä ei ole tielinjoja ja sijaitsee rakennuspaikan yläpuolella. Kuivatussuunnitelmaa ei vielä ole. Jos paikat vielä elävät, on syytä huomioida ettei kuivatusojituksella ole vaikutusta noroihin. Humalajoen asia tulee suunnittelussa erityisesti huomioida, ettei heikennetä suojeltujen lajien oloja. Myöhemmin tarkasteltava vesilain mukaisia lupia ja poikkeamislupia niiden voimaloiden osalta, jotka sijoittuvat pienvesien läheisyyteen. Jos voimalapaikat jollain tavalla vielä muuttuvat, tulee jatkossa huomioida, ettei kuivattamisella ole vaikutusta ympäröiviin pienvesiin.
- Outi Hyvönen: Hulevesien osalta tulee suunnittelussa huomioida, ettei heikennetä suojeltujen lajien elinympäristöjä. Matkukseenpuron vaeltavien kalojen osalta on huomioitava, ettei rakennustoimenpiteistä muodostu vaellusesteitä kaloille. Kiintoaineiskuorman ja riskinhallinta tärkeää jatkosuunnitteluvaiheessa.
- Outi Hyvönen: Luo-1 alueen rauhoitetut kasvilajit ja lehto sijoittuvat lähelle voimalaa T4. Esiintymien ulkopuolisten ojien kuivattava vaikutus on uhkatekijänä. Voimalan sijoittelulla tulisi huomioida, ettei vaikutuksia herkkään lajistoon tulisi. Lajisto on herkkä vesitalouden muutoksille.
- Outi Hyvönen: Oliko voimaloita siirretty soidinpaikkojen havaintojen vuoksi?
 - o Susanna Hirvonen Rambollilta vastasi, että metson ja teeren soitimiin nähden voimaloita on siirretty etäämmälle kaavaehdotuksen layoutissa kaavaluonnoksessa esitettyyn nähden.
 - o ELY:n kanta on edelleen, että nämä huomioitava myös lähimmän voimalan osalta.
- Sirpa Lyytinen kysyi, onko niin, että 165 m etäisyydellä oleva metson soidin huomioitu tarpeeksi? LUKE on katsonut, että alle 400 m on riittämätön etäisyys soitimeen.
 - o Pirjo tarkensi, että voimala T2 on metson soidinta lähin voimala, muissa voimaloissa etäisyyttä enemmän (yli 600 m). Pirjo vastasi, että LUKE on edellyttänyt 500–600 metriä soitimiin.

- ELY:n näkemyksen mukaan LUKE:n lausunto metsonsoitimesta tulisi huomioida vielä T2 voimalan osalta.
- Outi Hyvönen: Alue on luonto- ja maisema-arvoilta erityisen herkkää aluetta. Ekologiset yhteydet on pyydetty ottamaan huomioon. Linnuston osalta oli tehty lisäselvitystä, mutta ilmeisesti maakotkahavaintoja alueelta ei tullut?
 - Susanna Hirvonen vastasi, että luontoselvitysten osalta ei ole havaittu maakotkia, eikä tunnettuja pesäpaikkoja ole 15 km säteellä hankkeesta.
 - Outi Hyvönen kommentoi, että maakotkavaikutuksiin vaikuttaa erityisesti myös hankkeiden aiheuttamat yhteisvaikutukset.
- Sirpa Lyytinen: Alueidenkäyttölain osalta melualueen ulottuminen naapurikunnan alueelle on ongelmallista. Jos kaavaa ei hyväksytä Puolangan puolella, miten kontrolloidaan, että melulle herkkää rakentamista ei sijoitu Puolangan kunnan puolelle? Puolangan kunnan puolella on kuitenkin kiinteistöjä, jotka sijoittuvat melualueelle. Miten siis huomioidaan maanomistajan näkökulma asiaan?
 - Pirjo vastasi, maanomistajien erillinen kuuleminen olisi hyvä käytäntö maanomistajien tiedottamiseen.
 - Mika Hakkarainen täydensi, että maanomistajakirjeet ovat menneet kuulemisten yhteydessä lähialueiden kiinteistöjenomistajille ja -haltijoille.
- Sirpa Lyytinen: Onko puolustusvoimilta saatu lausunto voimalamuutoksiin?
 - Pirjo Pellikka vastasi: Puolustusvoimilta on saatu uusi lausunto nykyisiltä voimalapaikoilta. Jos paikat siirtyvät, niin lausunto on pyydettävä uudestaan.
- Sirpa Lyytinen: Kaavassa on mahdollista edellyttää purkamislupaa, joka jää kunnan harkittavaksi.
- Sirpa Lyytinen: Suunnittelutarvealue on 10 vuotta voimassa. Kunnat eivät välttämättä uusi rakennusjärjestyksiä kovin usein ja ne vanhenevat. Tästäkin hyvä kunnan olla tietoinen.
 - Anu Nurkkala kommentoi, että uudessa rakentamislaissa suunnittelutarveratkaisua tunneta, vaan sijoittamista ratkaistaan sijoittamisluvalla. Onko siis suunnittelutarvealueelle todellista tarvetta?
- Sirpa Lyytinen: Yhteisvaikutuksista Hietavaaran hanke ei ole edennyt suunnitellulla aikataululla. Pieni-Paljakka etenee hankkeista nopeiten, joten muut hankkeet joutuvat huomioimaan yhteisvaikutuksia tarkemmin. Jos käsittely venyy, on arvioitava, onko hankkeiden tila oleellisesti muuttunut sinä aikana.
- Susanna kysyi ekologisista yhteyksistä, miten eri tahot näkevät onko tarkastelu riittävää, jos aineistoa vielä täydennetään karttatarkastelulla, kuten konsultti on esittänyt. Tarkoitus on esittää siis kartoilla vielä visuaalisemmin se, mitä kaavaehdotuksessa on jo sanallisesti esitetty? Hyvä erotella kokonaisuudessa se, että käsittelee aihe koko hanketta vai Ristijärven puolen kaava-alue. Susanna ja Pirjo näkemyksen mukaan huomioidaan koko hanke, myös Puolangan puoli ja laajemminkin lähialueen ekologinen verkostokokonaisuus. Pirjo esitti, että kartalla on hyvä näyttää, miten alue linkittyy ympäröiviin alueisiin ja mikä on alueen merkitys ekologisten yhteyksien kokonaisuudelle. Kainuun ELY piti hyvänä, että koko hankealue huomioidaan, tekstissä vain muistettava selkeästi tuoda esille kumpaa käsitellään (Puolanka + Ristijärvi vai pelkkä Ristijärvi).

Ristijärven kunta

- Petteri Seppänen: Kuultu laajasti viranomaisia ja osallisia. Valtuustoon kaava on tarkoitus viedä käsittelyyn toukokuussa. Toivotaan, että onnistutaan.

- Mika Hakkarainen: Kaavan materiaalissa on täydennettävää. Kaavaprosessin aikana maanomistajakirjeet lähteneet kuitenkin myös Puolangan puolelle. Pidetään palaveria ja katsotaan aikataulutukset yhdessä konsultin ja hankevastaavan kanssa.
 - o Sirpa Lyytinen kommentoi, että olisi hyvä tehdä silti Puolangan puolelle erillinen kuuleminen. Jos kuuleminen toteutetaan, on siitä kirjattava myös selostukseen. Luonnonsuojelun näkökulmasta T2 kriittinen, jota hyvä jäädä harkitsemaan.
 - o Sirpa Lyytinen kehotti arvioimaan yleiskaavan ja tuulivoimayleiskaavan sisältövaatimusten näkökulmasta kaavan laillisuutta, erityisesti sopeutuminen maisemaan ja metson soidinalueet.

6 Jatkoimenpiteet ja aikataulu

- T2 etäisyys soidinalueeseen jää mietittäväksi jatkosuunnitteluun.
- Kaava tarkoituksena edetä käsittelyyn toukokuussa:
 - o Valtuusto 26.5.
 - o Hallitus alustavasti 5.5. tai tarvittaessa myöhemminkin.
- Kunnan, konsultin ja hankevastaavan kanssa käydään viranomaisneuvottelun tulokset läpi työpalaverissa

7 Muut asiat

Ei muita asioita.

8 Tilaisuuden päättäminen

Kokous päätettiin klo 15.26.